

ชื่อเรื่อง นวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
การส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวทางการประเมิน PISA

ผู้วิจัย นางสุภารัตน์ เชื้ออินทร์

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การอ่านเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในชีวิตของเราทุกคนเนื่องจากช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยให้เราได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ทักษะการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ อย่างไรก็ตาม

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้วิธีการอ่านและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่เพียงการอ่านจากสิ่งพิมพ์เท่านั้น โดย PISA 2022 เป็นรอบการประเมินล่าสุดที่เน้นการประเมินด้านการอ่านเป็นหลักซึ่งได้ประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านให้สอดคล้องกับโลกดิจิทัลในปัจจุบัน โดยมีทั้งการใช้แหล่งข้อมูลเดียวและหลายแหล่งข้อมูล รวมถึงมีการใช้บทอ่านที่หลากหลายด้วย เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงคะแนนตั้งแต่การประเมินรอบแรกใน PISA 2000 จนถึง PISA 2022 พบว่า ผลการประเมินด้านการอ่านของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนไทยทั้งกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำต่างก็มีจุดอ่อนอยู่ที่ด้านการอ่าน ดังนั้น การยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนจึงถือเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาไทย

จากการวิเคราะห์ทาง Data Science ด้วยเทคนิค Random Forest โดยใช้ข้อมูลของ PISA 2022 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อผลการประเมินของประเทศ ซึ่งตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนและการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ของกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ได้ข้อค้นพบว่า มี 3 ปัจจัยที่มีความสำคัญและสัมพันธ์กับคะแนนการอ่านของประเทศไทย ได้แก่ การรู้คิด (Meta-cognition) ในการอ่านของนักเรียน ความเพลิดเพลินในการอ่านของนักเรียน และความหลากหลายของการอ่านทั้งในแง่ของรูปแบบของบทอ่านและประเภทของบทอ่าน

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายและจุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2567 – 2568 นโยบายที่ 4 ส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น ในข้อ 4.1 ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และข้อ 4.2

พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดให้มีการขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวทางการประเมิน PISA ด้วยโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment หรือ PISA)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาในการให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกของการเปลี่ยนแปลง โดย PISA เน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน

โดยนักเรียนโรงเรียนสมรวิทยาคารยังต้องได้รับการเตรียมความพร้อมรับการประเมิน PISA เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น

โรงเรียนสมรวิทยาคารจึงได้มีการออกแบบการส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวทางการประเมิน PISA โดยการนำนวัตกรรม SNW - 6D Model สู่กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะความสามารถในการแก้ปัญหาและมีทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการประเมิน PISA

SNW - 6D Model เป็นนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA โดย

S : Success & Quality Of Learner (มุ่งสู่ความสำเร็จและคุณภาพของผู้เรียน)

N : Networking in Academic (สร้างเครือข่ายทางวิชาการ)

W : Well-rounded Education (จัดการศึกษารอบด้าน)

และบริหารจัดการเรียนรู้อตามกระบวนการ 6D Model ดังนี้

D1: Define the problem (การระบุปัญหา/สถานการณ์)

D2: Diagnosing the problem (การวิเคราะห์ปัญหา/สถานการณ์)

D3: Devise and Design (การวางแผน/ออกแบบแก้ปัญหา)

D4: Doing the plan (การดำเนินการแก้ปัญหา)

D5: Discussion and Debate (การแลกเปลี่ยน/อภิปราย)

D6: Decision Assessment (การวัดและประเมินผล)

การส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวทางการประเมิน PISA โดยการใช้นวัตกรรม SNW-6D Model

ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน คือ

- 1) นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นและนักเรียนมีความดูแลเอาใจใส่การเรียน
- 2) ร้อยละของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ปีการศึกษา 2569 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ
- 3) ร้อยละของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ปีการศึกษา 2566 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีระดับคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ มีระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ
- 4) นักเรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
- 5) นักเรียนได้รับการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านตามความสามารถของผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/1006>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 11 กุมภาพันธ์ 2568

พิมพ์ : วันที่ 4 มีนาคม 2569 เวลา 04.44 น.